

## RESUMEN

La presente tesis doctoral analiza de manera integral y comparativa la arquitectura militar virreinal del Perú, abordando su proyección, construcción y estado actual. A través de seis casos de estudio —la Fortaleza del Real Felipe, el puerto fortificado del Callao, la muralla de Lima, la muralla de Trujillo, el Cuartel de Santa Catalina y las baterías de costa en La Chira— se documenta un conjunto representativo de edificaciones defensivas que, pese a su relevancia estratégica y simbólica, han sido históricamente marginadas en la historiografía y en las políticas de conservación. Mediante una metodología interdisciplinaria que combina análisis histórico, fotogrametría digital y sistemas de información geográfica (SIG), se reconstruyen sus trazados, se diagnostica su estado de conservación y se analiza su integración con el entorno urbano contemporáneo. Esta investigación no solo llena vacíos técnicos e historiográficos, sino que aporta herramientas concretas para la gestión patrimonial de estas estructuras, proponiendo su puesta en valor en el contexto de los desafíos actuales del territorio y la memoria colectiva.

**Palabras clave:** Arquitectura militar virreinal, fortificaciones, patrimonio cultural, fotogrametría, sistemas de información geográfica (SIG), virreinato del Perú.

## RESUM

La present tesi doctoral analitza de manera integral i comparativa l'arquitectura militar virreinal del Perú, abordant-ne la projecció, la construcció i l'estat actual. A través de sis casos d'estudi —la Fortalesa del Real Felipe, el port fortificat del Callao, la muralla de Lima, la muralla de Trujillo, el quarter de Santa Catalina i les bateries costaneres de La Chira— es documenta un conjunt representatiu d'edificacions defensives que, tot i la seua rellevància estratègica i simbòlica, han estat històricament marginades en la historiografia i en les polítiques de conservació. Mitjançant una metodologia interdisciplinària que combina l'anàlisi històrica, la fotogrametria digital i els sistemes d'informació geogràfica (SIG), es reconstrueixen els seus traçats, es diagnostica el seu estat de conservació i s'analitza la seua integració amb l'entorn urbà contemporani. Aquesta investigació no sols ompli buits tècnics i historiogràfics, sinó que aporta eines concretes per a la gestió patrimonial d'aquestes estructures, proposant-ne la posada en valor en el context dels reptes actuals del territori i de la memòria col·lectiva.

**Paraules clau:** Arquitectura militar virreinal, fortificacions, patrimoni cultural, fotogrametria, sistemes d'informació geogràfica (SIG), virregnat del Perú.

**ABSTRACT**

This doctoral thesis presents an integral and comparative analysis of the military architecture of the Viceroyalty of Peru, focusing on its projection, construction, and current state. Through six case studies —the Real Felipe Fortress, the fortified port of Callao, the Lima city wall, the Trujillo city wall, the Santa Catalina Barracks, and the coastal batteries at La Chira— the research documents a representative set of defensive structures which, despite their strategic and symbolic significance, have been historically overlooked in historiography and conservation policies. Using an interdisciplinary methodology that integrates historical analysis, digital photogrammetry, and Geographic Information Systems (GIS), the study reconstructs their original layouts, assesses their current conservation status, and explores their integration within the contemporary urban fabric. This research not only addresses historiographical and technical gaps but also provides concrete tools for heritage management, advocating for their revaluation in the face of present-day territorial and memory challenges.

**Keywords:** Viceregal military architecture, fortifications, cultural heritage, photogrammetry, geographic information systems (GIS), Viceroyalty of Peru.